Załącznik do uchwały nr 216/26
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 17 listopada 2026 r.

Mazowsze dla organizacji pozarządowych

Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2027 rok

Rozdział 1
Postanowienia ogólne

§ 1.

Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2027 rok, zwany dalej „Programem", jest planem działania Województwa Mazowieckiego w zakresie współpracy z tymi podmiotami. Określa cel główny i cele szczegółowe Programu, zasady współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, okres realizacji Programu, sposób realizacji Programu, wysokość środków planowanych na realizację Programu, sposób oceny realizacji Programu, informację o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert.

§ 2.

Użyte w niniejszym Programie określenia oznaczają:

1) **dotacja** – dotację w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.[1)]);
2) **komisja** – komisję konkursową, o której mowa w art. 15 ust. 2a – 2f ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 oraz z 2026 r. poz. 1040);
3) **komórki organizacyjne** – departamenty, kancelaria Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie;
4) **konkurs** – otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
5) **Marszałek** – Marszałka Województwa Mazowieckiego;
6) **organizacje pozarządowe** – organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
7) **Pełnomocnik** – Pełnomocnika Marszałka Województwa Mazowieckiego do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi;
8) **PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
9) **Rada** – Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego;
10) **Sejmik** – Sejmik Województwa Mazowieckiego;
11) **Urząd** – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie;
12) **ustawa** – ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
13) **Województwo** – Województwo Mazowieckie;
14) **Zarząd** – Zarząd Województwa Mazowieckiego.

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2025 r. poz.1844 i 1846 oraz Dz.U. z 2026 r. poz. 426, 635, 680 i 912.

Rozdział 2
Cele i zasady współpracy

§ 3.

1. Celem głównym współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi jest realizacja działalności społecznie użytecznej poprzez lepsze zaspokajanie potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców regionu oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju Województwa, zgodnie ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.
2. Cel, o którym mowa w ust. 1, jest realizowany przez cele szczegółowe:
   1) kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w regionie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców Mazowsza, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, środowisko naturalne, wspólnotę regionalną i lokalną oraz jej tradycję, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych, promocję wolontariatu;
   2) realizację programów służących rozwojowi Województwa i poprawie jakości życia jego mieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, w szczególności:
      a) promocję zdrowego i aktywnego stylu życia,
      b) zwiększanie aktywności kulturalnej,
      c) działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego Województwa,
      d) poprawę i rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej Województwa,
      e) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
      f) działania w zakresie edukacji, nauki, oświaty i wychowania,
      g) prowadzenie i promowanie działań w zakresie ekologii**,** ochrony dziedzictwa przyrodniczego i ochrony środowiska naturalnego,
      h) poprawę bezpieczeństwa publicznego w Województwie,
      i) zwiększanie dostępności usług społecznych użyteczności publicznej (w interesie ogólnym), m.in. w obszarze zdrowia, kultury, sportu, rekreacji i edukacji,
      j) stymulowanie rozwoju osobistego mieszkańców Województwa z różnych środowisk,
      k) reintegrację rodzin, ochronę macierzyństwa, wielodzietności oraz dzieci zagrożonych sieroctwem, a także wspieranie rodzin z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
      l) rozwój środowiskowych usług dla rodzin z dziećmi oraz tworzenie systemu rodzinnej pieczy zastępczej i promocji idei rodzicielstwa adopcyjnego,
      m) działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom,
      n) działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
      o) działania na rzecz osób starszych,
      p) działania na rzecz rozwoju sektora ekonomii społecznej,
      q) działania na rzecz kształtowania przestrzeni Województwa w poszanowaniu zasad ładu przestrzennego, norm urbanistyczno-architektonicznych, a także budowy sprawnego i zasobooszczędnego systemu transportu publicznego,
      r) działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości i konkurencyjnej gospodarki;

3) zwiększenie wpływu sektora pozarządowego i społeczności lokalnych na kreowanie i realizację polityk publicznych w Województwie;

4) wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, przez wspieranie oraz powierzanie im zadań, z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;

5) zwiększenie aktywności i skuteczności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu środków finansowych ze źródeł innych niż budżet Województwa, w tym środków pochodzących z prowadzonej działalności odpłatnej i działalności gospodarczej oraz środków z funduszy zewnętrznych;

6) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w realizacji zadań publicznych i propagowanie tych rozwiązań;

7) podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych.

§ 4.

Podejmując współpracę z organizacjami pozarządowymi Województwo kieruje się następującymi zasadami:

1) pomocniczości – zgodnie z którą realizacja możliwie szerokiego zakresu zadań publicznych Województwa odbywa się poprzez struktury usytuowane jak najbliżej obywateli, natomiast Województwo podejmuje działania na rzecz pobudzania, wspomagania i uzupełniania działalności sektora pozarządowego;

2) suwerenności stron – zgodnie z którą Województwo i organizacje pozarządowe realizując zadania publiczne są w stosunku do siebie równorzędnymi partnerami;

3) partnerstwa – zgodnie z którą organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawach, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz współdziałają z organami Województwa przy wykonywaniu zadań publicznych;

4) efektywności – zgodnie z którą Województwo podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań społeczno-ekonomicznych, uwzględniając kryterium racjonalności i skuteczności;

5) uczciwej konkurencji – zgodnie z którą organy Województwa udzielają wszystkim podmiotom, w tym samym czasie tych samych informacji odnośnie planowanych i wykonywanych działań, a także stosują jednakowe kryteria wspierania działań wszystkich organizacji pozarządowych;

6) jawności – zgodnie z którą wszystkie możliwości oraz zasady współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi są jawne, powszechnie dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów;

7) dobrej woli – zgodnie z którą Województwo i organizacje pozarządowe we wzajemnych relacjach kierują się zaufaniem, a w przypadku zaistnienia sporu, dokładają wszelkich starań, by wyjaśnić i rozwiązać ten spór zgodnie z zasadami współżycia społecznego.

Rozdział 3
Zakres przedmiotowy współpracy

§ 5.

Województwo współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile są one zadaniami Województwa określonymi innymi ustawami, w tym ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2026 r. poz. 720), w szczególności w zakresie:

1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
2) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
3) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4) działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 806);
5) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
6) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
7) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2026 r. poz. 156 i 972);
8) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
9) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pracy z młodzieżą oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
19) turystyki i krajoznawstwa;
20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
21) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
22) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
23) ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej;
24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;

26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
27) promocji i organizacji wolontariatu;
28) działalności na rzecz kombatantów, osób represjonowanych;
29) działalność na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz.U. z 2026 r. poz. 111);
30) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
31) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
32) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust 1 pkt 1-32a ustawy.

§ 6.

Zadania realizowane przez Województwo we współpracy z organizacjami pozarządowymi wynikają również z treści dokumentów strategicznych i sektorowych, takich jak:

1) Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+;
2) Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku;
3) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego;
4) Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030;
5) Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii województwa mazowieckiego na lata 2026–2030;
6) Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy domowej województwa mazowieckiego na lata 2026–2030;
7) Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim na lata 2022–2030;
8) Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej województwa mazowieckiego na lata 2021–2027;
9) Wojewódzki Program Pomocy i Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Województwa Mazowieckiego na lata 2023–2027;
10) Program polityki senioralnej województwa mazowieckiego;
11) Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2023–2030;
12) Wojewódzki Program Rozwiązywania Kryzysu Bezdomności Województwa Mazowieckiego na lata 2023–2027;
13) Wojewódzki program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu województwa mazowieckiego;
14) Strategia rozwoju kultury w województwie mazowieckim na lata 2023–2027;
15) Strategia rozwoju turystyki w województwie mazowieckim na lata 2023–2027;
16) Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2026-2029;
17) Program Ochrony Środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku;
18) Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2030;
19) Programy ochrony powietrza;
20) Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa mazowieckiego.

Rozdział 4
Formy współpracy

§ 7.

1. Współpraca o charakterze finansowym odbywa się w formie:
   1) powierzania wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie jego realizacji;
   2) wspierania wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji;
   3) innych trybów zlecania zadań publicznych na podstawie odrębnych przepisów.
2. Zlecanie realizacji zadań publicznych następuje w trybie otwartego konkursu ofert lub w trybie określonym w art. 19a ustawy.
3. Konkursy ofert są ogłaszane zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w § 21 ust. 9, jednak nie wcześniej niż po przyjęciu przez Zarząd projektu budżetu Województwa na rok 2027.
4. Zasady i tryb wyboru ofert są jawne i podaje się je do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o konkursie.
5. Ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert obligatoryjnie publikowane są: w bip.mazovia.pl, na stronach internetowych dialog.mazovia.pl, mazovia.pl oraz stronach internetowych wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych w przypadku konkursów przez nie realizowanych.
6. Województwo może zawierać z organizacjami pozarządowymi umowy o wspieranie lub o powierzanie zadań publicznych na czas realizacji zadania lub na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Województwo może, z ważnych przyczyn, w tym w szczególności w przypadku niedostatecznych środków budżetowych, wypowiedzieć umowę o wsparcie lub powierzenie zadania publicznego zawartą na czas dłuższy niż 1 rok.

§ 8.

Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się w szczególności w formie:

1) wymiany informacji będącej podstawą prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców Województwa, na podstawie którego opracowane będą zadania i programy celowe;
2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu ich skutecznej realizacji;
3) opiniowania i konsultowania z Radą i organizacjami pozarządowymi opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań, jak również promowania partycypacyjnych metod tworzenia polityk publicznych w Województwie z wykorzystaniem interaktywnych narzędzi;
4) podejmowania i prowadzenia bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
5) zawierania porozumień dotyczących wspólnej realizacji zadań i projektów;
6) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym;

7) zawierania umów partnerstwa, określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2026 r. poz. 1366);
8) wzmacniania merytorycznego organizacji pozarządowych m. in. poprzez organizację konferencji, seminariów, szkoleń, konsultacji telefonicznych, doradztwa w szczególności w zakresie przygotowywania dokumentów, w tym wniosków konkursowych, sprawozdań, rozliczeń;
9) obejmowania patronatem Marszałka programów oraz przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe, zgodnie z wytycznymi;
10) udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z Województwem;
11) organizowania przez Marszałka konkursu Mazowieckie Barwy Wolontariatu, którego celem jest promocja i rozwój wolontariatu, jako ważny element współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi;
12) wsparcia akcji Zostaw 1,5% na Mazowszu;
13) prowadzenie strony internetowej poświęconej tematyce współpracy z organizacjami pozarządowymi dialog.mazovia.pl.

§ 9.

1. Województwo prowadzi konsultacje projektów aktów prawa miejscowego z Radą oraz z organizacjami pozarządowymi.
2. Tryb i zasady konsultacji projektów aktów prawa miejscowego określa uchwała nr 176/10 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie Regulaminu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 6742, z 2011 r. poz. 6174 oraz z 2016 r. poz. 5351).
3. Konsultacjom podlegają również inne akty normatywne dotyczące działalności statutowej organizacji pozarządowych, w przypadku gdy:
   1) przepisy szczególne określają obowiązek i tryb przeprowadzenia tych konsultacji;
   2) Zarząd uzna przeprowadzenie tych konsultacji za potrzebne;
   3) z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji wystąpi Rada albo co najmniej 50 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Województwa.
4. W przypadku, w którym przepis szczególny określa obowiązek przeprowadzenia konsultacji, ale nie określa ich trybu, stosuje się jeden z trybów konsultacji określonych w ust. 5.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 stosuje się tryb konsultacji określony w:
   1) uchwale nr 176/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 6987);
   2) zarządzeniu nr 15/11 Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie zasad i trybu prowadzenia konsultacji społecznych projektów uchwał podejmowanych przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.
6. W roku 2027 planuje się poddanie konsultacjom następujące akty normatywne oraz inne dokumenty w szczególności:

1) Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2028 rok;
2) Regulamin wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego;
3) Programy ochrony powietrza;
4) Plany działań krótkoterminowych oraz sposoby postępowania w przypadku ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu;
5) Wojewódzki program pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi województwa mazowieckiego na lata 2028–2032;
6) Wojewódzki program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu województwa mazowieckiego na lata 2027–2031;
7) Program polityki senioralnej województwa mazowieckiego na lata 2027–2034.

7. Wykaz aktów normatywnych oraz innych dokumentów, o których mowa w ust. 6, zamieszcza się na stronie dialog.mazovia.pl oraz w bip.mazovia.pl.

Rozdział 5
Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym

§ 10.

1. W 2027 roku planuje się zlecenie organizacjom pozarządowym do realizacji zadań w następujących obszarach współpracy:

1) Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
2) Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
3) Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
5) Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
6) Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
7) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
8) Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
9) Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
10) Turystyka i krajoznawstwo;
11) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
12) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
13) Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
14) Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów;
15) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
16) Ratownictwo, ochrona ludności i obrona cywilna;
17) Porządek i bezpieczeństwo publiczne;

18) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Obszar współpracy Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym dzieli się na następujące podobszary:
   1) Profilaktyka uzależnień;
   2) Przeciwdziałanie przemocy domowej.
3. Obszar współpracy Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym dzieli się na następujące podobszary:
   1) Działalność na rzecz seniorów;
   2) Zdrowie psychiczne i integracja społeczna.

§ 11.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej:

1) w podobszarze Profilaktyka uzależnień:

a) Na wakacje po uśmiech – wakacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży,
b) Rekomendowane programy profilaktyczne,
c) Programy profilaktyki uniwersalnej,
d) Programy profilaktyki selektywnej,
e) Programy profilaktyki wskazującej,
f) Programy przeciwdziałania FASD/FAS,
g) Programy przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach,
h) Programy wparcia dla osób z rodzin z problemem uzależnień,
i) Programy promocji stylu życia bez uzależnień poprzez działalność ruchu abstynenckiego,
j) Kuźnia Kreatywności – programy wzmacniania kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w oparciu o ideę twórczej pedagogiki,
k) Pogodne Lato – wakacyjny program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),
l) Programy pomocy dla dzieci i młodzieży z placówek wsparcia dziennego (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich 2026–2028),
m) Wspieranie działalności ruchu abstynenckiego (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2025–2027);

2) w podobszarze Przeciwdziałanie przemocy domowej:

a) Razem dla dobrych relacji – działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),
b) Programy korekcyjne dla osób stosujących przemoc (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029);

3) **w obszarze Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób:**

a) Wsparcie organizacji pomocy żywnościowej (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

b) Kompleksowy program pomocy dla osób wychodzących z bezdomności (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029);

4) **w podobszarze Działalność na rzecz seniorów:**

a) Działania na rzecz seniorów w zakresie zwiększania samodzielności i przeciwdziałania zagrożeniu marginalizacją społeczną,

b) Wsparcie aktywizacji seniorów w ramach działalności kół gospodyń wiejskich,

c) Partycypacja seniorów w życiu społecznym (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

d) Ścieżką edukacyjną w trzeci wiek (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

e) Bony społeczne dla seniorów (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

f) Pomoc niemedyczna w zakresie ochrony zdrowia psychicznego seniorów (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

g) Organizacja Mazowieckiego Festiwalu Seniorów;

5) **w podobszarze Zdrowie psychiczne i integracja społeczna:**

a) Działalność na rzecz poprawy dobrostanu osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

b) Utworzenie nowych dziennych domów pobytu dla osób starszych z chorobami otępiennymi, w tym chorobą Alzheimera – kontynuacja zadania w latach 2027–2028 (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2028),

c) Ośrodki wsparcia szansą dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2025–2027),

d) Dzienne domy pobytu – bezpieczna przestrzeń dla osób z chorobą otępienną (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2026–2028);

5) **w obszarze Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych:**

a) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby,

b) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji,

c) Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:

- mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
- rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
- usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach,

d) Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:
- doradztwo zawodowe,
- przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,

e) Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach,

f) Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy – przewodników,

g) Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego,

h) Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej,

i) Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia w latach 2025–2027 (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2025–2027);

6) w obszarze Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej:

a) Zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin z dziećmi z FAS/FASD (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

b) Zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin adopcyjnych i zastępczych (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029),

c) Zlecenie prowadzenia interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (zadanie wieloletnie planowane na lata 2028–2032),

d) Realizacja programów profilaktycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, w tym rodzin zastępczych oraz wzrost ich kompetencji w zakresie ról rodzicielskich (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2026–2028),

e) Wspieranie rozwoju poradnictwa rodzinnego i usług specjalistycznych wzmacniających samodzielność rodzin w sytuacjach kryzysowych zakłócających funkcjonowanie rodziny (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2026–2028),

f) Programy skierowane do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2026–2028),

g) Zlecenie prowadzenia ośrodków adopcyjnych (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2024–2028),

h) Zlecenie prowadzenia interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2023–2027),

i) Zlecenie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2024–2028),

j) Zlecenie realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży przebywającej w różnych formach pieczy zastępczej, w tym rodzinnej i instytucjonalnej (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2025–2027);

7) w obszarze Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej:

a) Rozwój potencjału podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych 3.0,

b) Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej 2.0 (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2025–2027),

c) Włączenie ekonomii społecznej w proces kształcenia studentów 2.0 (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2025–2027),

d) Zielona ekonomia społeczna 2.0 (zadanie w realizacji na podstawie umów wieloletnich na lata 2025–2027);

8) zadania publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:

a) Bez barier - wyjazd integrujący osoby niepełnosprawne z Mazowsza,

b) Święto Aktywnych Seniorów Powiatu Grójeckiego,

c) Klub Aktywnego Seniora,

d) Radomski Teatr Pokoleń,

e) Sztuka i natura - aktywni seniorzy.

§ 12.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Edukacji Publicznej i Sportu:

1) w obszarze Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej:

a) Upowszechnianie w województwie mazowieckim sportu w środowisku wiejskim - organizacja zawodów, szkolenie i udział wytypowanej reprezentacji środowiska wiejskiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich,

b) Upowszechnianie w województwie mazowieckim sportu w środowisku osób z niepełnosprawnością - organizacja zawodów sportowych i imprez rekreacyjno-sportowych o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym,

c) Organizacja na Mazowszu imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym, promujących w województwie kulturę fizyczną i osiągnięcia sportowe regionu,

d) Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza na podstawie wyników Systemu Sportu Młodzieżowego,

e) Upowszechnianie w województwie mazowieckim sportu w środowisku szkolnym - międzyszkolna rywalizacja sportowa w ramach „Mazowieckich Igrzysk Młodzieży Szkolnej” (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2025–2027),

f) Szkolenie kadry wojewódzkiej młodzików, juniorów młodszych, juniorów, młodzieżowców wytypowanej przez okręgowe związki sportowe, w oparciu o ogólnopolski program szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo (zadanie w realizacji na podstawie umowy wieloletniej na lata 2025–2027);

2) w obszarze Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie:

a) Organizacja różnorodnych inicjatyw edukacyjnych: warsztatów, konferencji, seminariów, szkoleń o charakterze edukacyjnym dla dzieci i dorosłych,

b) Wspieranie inicjatyw promujących szkolnictwo zawodowe,

c) Działania związane z rozwijaniem talentów i pasji dzieci oraz młodzieży z terenów wiejskich i miejsko-wiejskich,

d) Organizacja obozów, wyjazdów oraz kolonii tematycznych (z wyłączeniem obozów sportowych) dla dzieci i młodzieży, w tym również organizacja wypoczynku połączonego z elementami edukacji,

e) Realizacja projektów edukacyjnych z zakresu edukacji konsumenckiej dla dzieci i dorosłych,

f) Realizacja projektów edukacyjnych rozwijających umiejętności uczenia się poszukiwania i weryfikowania informacji, odporności na dezinformacje i fake-newsy oraz przeciwdziałania cyberprzemocy dla dzieci i dorosłych;

3) zadania publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:

a) Edukacja na szlakach Mazowsza 2027 - warsztaty i wycieczki dla dzieci oraz dorosłych,

b) Co i jak? Warsztaty, gry, eksperymenty,

c) Rozwijam się! Edycja 4,

d) Kobiety Mazowsza ponownie biorą sprawy w swoje ręce, ale tym razem zapraszają też panów!,

e) Żyję zdrowo na sportowo III,

f) A dlaczego? Bezpieczeństwo,

g) Mława jako centrum życia sportowego na północnym Mazowszu II,

h) Tylko podskocz edycja 2 - cykl zajęć tanecznych, wokalnych i kursu umiejętności społecznych,

i) Strong Future - ciężary dla młodych III,

j) Sport edukuje i łączy pokolenia w gminach Wieczfnia Kościelna, Szydłowo i Wiśniewo,

k) Edukacja inaczej - inwestujemy w młodych liderów w powiecie mławskim,

l) Podróże małe i duże – Mazowsze pełne przygód,

m) Podróże małe i duże - na Mazowszu nie ma nudy!,

n) Fabryka Młodych Naukowców,

o) Zręczne Asy 2027,

p) Nie ma nudy 2.0! czyli sportowo-kreatywne wakacje z Mazowszem,

q) Sportowe aktywności dla najmłodszych mieszkańców Mazowsza 2027,
r) SAL - Strefa Aktywności Lokalnej,
s) Młody inżynier 2.0,
t) Silne pokolenia Mazowsza,
u) Zdrowe dzieci dziś, lepsza społeczność jutro,
v) Ciechanowska Akademia Sportu i Zdrowia,
w) SZKÓŁKA ŁĘCZESZYCE - edycja 4. Warsztaty orkiestrowe i wspólny koncert w plenerze,
x) Czas na wakacyjną przygodę,
y) Cykl turniejów koszykówki 3x3 dla dzieci i młodzieży.

§ 13.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich w obszarze Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości:

1) Animatorzy rozwoju gospodarczego Mazowsza;
2) Program akceleracji Mazovian Makers;
3) Wsparcie Przedsiębiorczości Akademickiej;
4) Przedsiębiorcza młodzież;
5) Rozwój i Konkurencyjność Klastrów Mazowsza;
6) Preinkubacja rozwiązań w obszarze adaptacji do zmian klimatu.

§ 14.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Kultury, Promocji i Turystyki:

1) w obszarze Turystyka i krajoznawstwo:

a) Zintegrowany system szlaków turystycznych Mazowsza (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2028),
b) Produkty turystyczne województwa mazowieckiego,
c) Industrialne Mazowsze,
d) Wrota historii,
e) Mazowieckie na weekend,
f) Wisła i mazowieckie rzeki,
g) Energia młodości,
h) Mazowiecki art-tour,
i) Wsparcie rozwoju kompetencji kadr turystyki,
j) Badanie w turystyce,
k) Szlaki turystyczne,
l) Mazowsze na filmowo,
m) Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej;

2) **w obszarze Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:**

a) Mazowieckie kadry kultury,
b) Promowanie twórców i tworzenie szlaków tematycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego,
c) Otwarci na kulturę,
d) Kultura łączy pokolenia,
e) Kultura buduje spójność,
f) Kultura dla każdego,
g) Kultura włączająca,
h) Kultura edukuje,
i) Spektrum kultury,
j) Żywe dziedzictwo,
k) Kultura w sercu regionu,
l) Kultura współpracy,
m) Horyzonty kultury,
n) Zakup instrumentów muzycznych dla orkiestr na Mazowszu,
o) Dziedzictwo niematerialne – depozyt żywej pamięci
p) Badania terenowe małej architektury sakralnej (kapliczki, figury i krzyże przydrożne);

3) **zadania publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:**

a) Lato nad Pilicą - cykl wydarzeń kulturalno-rekreacyjno-sportowych,
b) Cała Warka gra – Wspólna Przestrzeń Dźwięku,
c) Skrzydlaci edycja 2 - cykl warsztatów rozwijających pasje, zainteresowania i kompetencje,
d) Kulturalne Chlewiska – warsztaty, kino plenerowe i festyn rodzinny,
e) Twierdzą nam będzie każdy próg! Żaboklik 1939,
f) Zagrajmy razem! Otwarte warsztaty muzyczne i koncert plenerowy dla mieszkańców,
g) Historia ożywa – 710 lat Mogielnicy,
h) Siennica-Cegłów-Latowicz - łączy nas tradycja,
i) Po stronie dobra i zła. Widowisko historyczno-multimedialne na pograniczu Mazowsza.

§ 15.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich:

1) **w obszarze Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego:** Propagowanie rolnictwa ekologicznego oraz upowszechnienie roli pszczół oraz dzikich zapylaczy w środowisku naturalnym;

2) **w obszarze Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:** Upowszechnienie kulinarnych produktów tradycyjnych, regionalnych i lokalnych Mazowsza;

3) **w obszarze Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:** Wspieranie rozwoju gospodyń aktywnych społecznie;

4) **zadania publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:**

a) Światowy Dzień Jabłka,
b) Festiwal Kół Gospodyń Wiejskich Powiatu Grójeckiego,
c) Przy wspólnym stole,
d) Turniej Sołectw i wielki piknik w Nasielsku - II edycja,
e) Mazowieckie Dni Seniora i Kół Gospodyń Wiejskich.

§ 16.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa:

1) **w obszarze Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego:**

a) Podnoszenie świadomości i aktywności społecznej w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
b) Działania edukacyjne, informacyjne i organizacyjne na rzecz Rezerwatu Biosfery Puszcza Kampinoska,
c) Prowadzenie działań związanych z edukacją w zakresie odtwarzania terenów podmokłych,
d) Lider ds. neutralności klimatycznej,
e) Prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą, ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu położonych na terenie województwa mazowieckiego,
f) Dzika przyroda Mazowsza - racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody,
g) Formy ochrony przyrody jako element kształtowania środowiska naturalnego;

2) **zadanie publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:** Blisko natury, blisko siebie - ekologiczne warsztaty dla dzieci.

§ 17.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych w obszarze Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego:

1) Działania związane z edukacją w zakresie ochrony powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia świadomości społeczeństwa w tym zakresie;

2) Działania związane z edukacją w zakresie ochrony środowiska przed hałasem ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia świadomości społeczeństwa w tym zakresie;
3) Działania edukacyjne i informacyjne w zakresie gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki o obiegu zamkniętym.

§ 18.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Kancelarię Marszałka:

1) **w obszarze Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami:** Zwiększenie międzyregionalnych, europejskich procesów integracyjnych poprzez udział w innowacyjnych projektach organizacji pozarządowych z terenu województwa mazowieckiego i zagranicznych regionów partnerskich Mazowsza;

2) **w obszarze Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów:** Inicjatywy mające na celu pogłębienie świadomości konsumenckiej;

3) **w obszarze Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości:** Wspieranie projektów realizowanych w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.

§ 19.

Priorytetowe zadania publiczne realizowane przez Departament Organizacji:

1) **w obszarze Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:**
   a) Realizacja działań z zakresu wzmacniania potencjału mazowieckich organizacji pozarządowych oraz budowania postaw aktywności obywatelskiej,
   b) Fundusz wkładów własnych,
   c) Wspieranie rozwoju aktywnych społeczności lokalnych na Mazowszu – wyłonienie operatora projektu (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2028);

2) **zadanie publiczne wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego:**
   a) Dzień Wolontariusza - Święto wolontariuszy północnego Mazowsza,
   b) NGO Power Hub - centrum wsparcia NGO z terenu subregionu ostrołęckiego (III edycja),
   c) Radomskie dni NGO,
   d) W NGO siła! - II Forum Organizacji Pozarządowych;

3) **w obszarze Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:**
   a) Wzmacnianie potencjału opiekunów młodzieżowych rad w województwie mazowieckim,
   b) Mazowieckie Forum Młodzieżowego Wolontariatu,

c) Wspieranie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych – funkcjonowanie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego (zadanie wieloletnie planowane na lata 2027–2029);

4) **w obszarze Ratownictwo, ochrona ludności i obrona cywilna:** Utrzymanie gotowości ratowniczej na obszarach wodnych województwa mazowieckiego;

5) **w obszarze Porządek i bezpieczeństwo publiczne:**

a) Inicjatywy edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców Mazowsza w zakresie poprawy ich bezpieczeństwa,

b) Wdrożenie dzieci i młodzieży w bezpieczeństwo mieszkańców Mazowsza.

Rozdział 6
Okres obowiązywania Programu oraz wysokość środków planowanych na jego realizację

§ 20.

Program obowiązuje od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2027 r.

§ 21.

1. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne w obszarze Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, w podobszarze Profilaktyka uzależnień wynosi 10 000 000 zł (w tym: 1 953 386 zł w wyniku realizacji umów wieloletnich zawartych w ubiegłych latach, 7 930 000 zł w trybie konkursowym, 116 614 zł w trybie pozakonkursowym) i pochodzi ze środków pobieranych z opłat za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu.
2. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne w obszarze Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych:
   1) pochodząca ze środków PFRON, zostanie określona w uchwale Sejmiku w sprawie podziału środków PFRON w 2027 roku;
   2) wynosi 489 012 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa (zadanie publiczne: Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia w latach 2025–2027).
3. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne w obszarze Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej:
   1) zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin z dziećmi z FAS/FASD wynosi 560 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa;
   2) zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin adopcyjnych i zastępczych wynosi 660 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa;
   3) realizacja programów profilaktycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, w tym rodzin zastępczych oraz wzrost ich kompetencji w zakresie ról rodzicielskich wynosi 1 200 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa;

4) wspieranie rozwoju poradnictwa rodzinnego i usług specjalistycznych wzmacniających samodzielność rodzin w sytuacjach kryzysowych zakłócających funkcjonowanie rodziny wynosi 700 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa;

5) zlecenie prowadzenia interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego pochodzi z dotacji celowych od jednostek samorządu terytorialnego i wynosi 3 882 400 zł;

6) zlecenie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej wynosi 4 560 986 zł i pochodzi z dotacji celowych od jednostek samorządu terytorialnego;

7) zlecenie prowadzenia ośrodków adopcyjnych pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa – umowy wieloletnie na lata 2024–2028;

8) programy skierowane do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej wynosi 300 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa;

9) zlecenie realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży przebywającej w różnych formach pieczy zastępczej, w tym rodzinnej i instytucjonalnej wynosi 300 000 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa.

4. Planowana wysokość środków przeznaczonych na priorytetowe zadania publiczne, które pochodzą wyłącznie z dochodów własnych Województwa w podobszarze/obszarze:

1) Przeciwdziałanie przemocy domowej wynosi 1 200 000 zł;

2) Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób wynosi 1 100 000 zł;

3) Działalność na rzecz seniorów wynosi 5 800 000 zł (w tym: 5 700 000 zł w trybie konkursowym, 100 000 zł w trybie pozakonkursowym);

4) Zdrowie psychiczne i integracja społeczna wynosi 25 985 006 zł;

5) Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej wynosi 7 700 000 zł;

6) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej wynosi 26 500 000 zł (w tym: 24 500 000 zł w trybie konkursowym, 2 000 000 zł w trybie pozakonkursowym);

7) Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie wynosi 3 000 000 zł;

8) Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości wynosi 2 710 000 zł;

9) Turystyka i krajoznawstwo wynosi 3 450 000 zł;

10) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wynosi 7 970 000 zł;

11) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego wynosi 3 620 000 zł;

12) Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami wynosi 140 000 zł;

13) Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów wynosi 100 000 zł;

14) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wynosi 1 600 000 zł;

15) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych wynosi 5 850 000 zł;

16) Ratownictwo, ochrona ludności i obrona cywilna wynosi 1 500 000 zł;

17) Porządek i bezpieczeństwo publiczne wynosi 1 500 000 zł.

5. Planowana wysokość środków przeznaczonych na realizację przez organizacje pozarządowe zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego na 2027 rok wynosi 9 929 100 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa.
6. Suma zaplanowanych środków przeznaczonych na realizację przez organizacje pozarządowe zadań ujętych w Programie na 2027 rok wynosi 132 306 504 zł i pochodzi z dochodów własnych Województwa.
7. Środki mogą w ciągu roku budżetowego zostać zwiększone lub zmniejszone w zależności od sytuacji finansowej Województwa, jak również w związku ze zmianą wysokości dotacji celowych oraz środków z PFRON.
8. W przypadku zmiany kwot środków i ich przeznaczenia, o których mowa w ust. 1-6, Pełnomocnik informuje Radę oraz publikuje komunikat na stronie internetowej dialog.mazovia.pl.
9. Harmonogram ogłaszania otwartych konkursów ofert na realizację zadań Województwa Mazowieckiego przez organizacje pozarządowe zamieszcza się na stronie internetowej dialog.mazovia.pl w zakładce Konkursy ofert w IV kwartale roku poprzedzającego rok realizacji. Aktualizacje harmonogramu zamieszcza się na bieżąco.

Rozdział 7
Sposób realizacji Programu

§ 22.

Podmiotami uczestniczącymi we współpracy są:

1) Sejmik – uchwalający Program, jako organ stanowiący i kontrolny Województwa;
2) Zarząd – przygotowujący i realizujący Program, jako organ wykonawczy Województwa przy pomocy:
   a) komórek organizacyjnych,
   b) wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych;
3) Pełnomocnik – koordynujący współpracę Województwa z organizacjami pozarządowymi;
4) Rada – w zakresie m.in.:
   a) wyrażania opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych, w tym w zakresie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
   b) wyrażania opinii o projektach uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy,

c) udzielania pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi,
d) wyrażania opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych,
e) wyboru kandydatów do komisji konkursowych opiniujących oferty składane w ramach otwartych konkursów ofert, ogłaszanych przez Zarząd na podstawie uchwały;

5) organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w zakresie odpowiadającym działaniom Województwa.

§ 23.

Bieżąca współpraca Województwa z organizacjami pozarządowymi, polega w szczególności na:

1) przygotowaniu i przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert;
2) przygotowaniu umów na realizację zadań publicznych zleconych przez Województwo;
3) kontroli realizacji zadań publicznych;
4) analizie sprawozdań z realizacji zadań publicznych;
5) sporządzaniu informacji na temat współpracy Województwa z podmiotami Programu, w tym w szczególności sprawozdań z realizacji Programu;
6) tworzeniu wspólnych zespołów opiniodawczych i doradczych;
7) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy w obszarze działalności pożytku publicznego z podmiotami Programu w formach określonych w rozdziale 4.

Rozdział 8
Sposób oceny realizacji Programu

§ 24.

Bieżącym monitoringiem w zakresie realizacji Programu zajmuje się Pełnomocnik oraz właściwe merytorycznie komórki organizacyjne i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne.

§ 25.

1. Miernikami efektywności realizacji Programu w danym roku są informacje dotyczące:

1) liczby i rodzaju zadań publicznych realizowanych przy współpracy Województwa i organizacji pozarządowych;
2) liczby organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem;
3) liczba organizacji pozarządowych z terenów wiejskich i miast poniżej 20 tys. mieszańców, które uzyskały wsparcie finansowe;
4) liczby umów jednorocznych zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym przez Województwo;
5) liczby umów wieloletnich zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym przez Województwo;

6) wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu Województwa na realizację tych zadań;
7) liczby skonsultowanych z Radą lub organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów;
8) liczby wspólnych zespołów o charakterze opiniodawczym i doradczym.

2. Urząd opracowuje sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu, na podstawie danych przedstawionych przez komórki organizacyjne i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, Zarząd przedkłada Sejmikowi w terminie do 31 maja 2028 r. i następnie jest publikowane w bip.mazovia.pl oraz na stronach internetowych: dialog.mazovia.pl, mazovia.pl.

Rozdział 9
Sposób tworzenia Programu i przebieg konsultacji

§ 26.

1. Prace nad przygotowaniem Programu inicjuje Pełnomocnik.
2. Informacje o rozpoczęciu prac nad Programem oraz formularz do zgłaszania przez zainteresowane organizacje pozarządowe propozycji do ww. dokumentu są publikowane na stronach internetowych: dialog.mazovia.pl, mazovia.pl i w bip.mazovia.pl.
3. Projekt Programu jest przygotowywany we współpracy z komórkami organizacyjnymi i wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, po uwzględnieniu pozytywnie zaopiniowanych propozycji zgłoszonych przez organizacje pozarządowe do projektu Programu.
4. Zarząd podejmuje uchwałę dotyczącą skierowania projektu Programu do konsultacji.
5. Marszałek lub osoba upoważniona przedkłada projekt Programu do zaopiniowania przez Radę.
6. Urząd sporządza zestawienie opinii, uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji wraz z opinią komórek organizacyjnych i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.
7. Zarząd podejmuje uchwałę w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku projektu uchwały Sejmiku w sprawie Programu.
8. Informację o Programie przedkłada się na posiedzenia Komisji Sejmiku.
9. Po uchwaleniu Programu przez Sejmik, Program jest publikowany na stronach internetowych: dialog.mazovia.pl, mazovia.pl oraz w bip.mazovia.pl.

Rozdział 10
Tryb powoływania i zasady działania komisji do opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert

§ 27.

1. Komisje powoływane są przez Zarząd w celu opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych.

2. Prowadzenie spraw związanych z powołaniem komisji i jej pracą należy do obowiązków właściwych komórek organizacyjnych oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, prowadzących konkursy w obszarach, o których mowa w § 10.

§ 28.

1. Zarząd powołuje komisję w drodze uchwały.
2. Przewodniczący komisji zwołuje posiedzenia komisji oraz kieruje jej pracami. W przypadku jego nieobecności w zakres jego obowiązków wchodzi wiceprzewodniczący komisji, wskazany w uchwale, o której mowa w ust. 1.
3. Posiedzenie komisji jest ważne, gdy uczestniczy w niej co najmniej połowa jej składu.
4. Posiedzenie komisji jest niejawne, odbywa się bez udziału oferentów w formie stacjonarnej, zdalnej lub hybrydowej.
5. Uczestnictwo w pracach komisji jest nieodpłatne, członkom komisji nie przysługuje zwrot kosztów podróży.

§ 29.

1. Oferty składane w ramach konkursu podlegają weryfikacji pod względem formalnym i opiniowaniu pod względem merytorycznym.
2. Obsługę komisji sprawuje Urząd lub wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna, w szczególności odpowiedzialna za:
   1) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem konkursowym;
   2) rekomendację weryfikacji formalnej ofert;
   3) sporządzenie protokołu z prac komisji.
3. Komisja rozpatruje zastrzeżenia złożone do negatywnego wyniku weryfikacji formalnej.
4. Przedmiotem prac komisji jest opiniowanie merytoryczne ofert, które pozytywnie przeszły weryfikację pod względem formalnym, zgodnie z dyspozycją art. 15 ust. 1 ustawy.
5. Komisja przyjmuje rekomendację w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego komisji, a w przypadku jego nieobecności głos wiceprzewodniczącego komisji.
6. Z prac komisji sporządza się protokół, który akceptują wszyscy członkowie komisji obecni na posiedzeniu, z zastrzeżeniem ust. 7. Protokół podpisuje przewodniczący komisji, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący komisji.
7. W przypadku, gdy członek komisji nie akceptuje protokołu, odnotowuje ten fakt w formie zdania odrębnego, które podpisuje i dołącza do protokołu.

Rozdział 11
Rozstrzygnięcie otwartych konkursów ofert

§ 30.

1. Protokół, o którym mowa w § 29 ust. 6, w formie informacji przedstawia się Zarządowi łącznie z projektem uchwały w sprawie rozstrzygnięcia konkursu wraz z załącznikami:

1) wykazem ofert, które spełniły kryteria formalne i merytoryczne oraz uzyskały największą liczbę punktów, rekomendowanych przez komisję do udzielenia dotacji wraz z propozycją podziału środków finansowych;
2) wykazem ofert, które nie spełniły kryteriów merytorycznych w opinii komisji w stopniu wystarczającym do udzielenia dotacji oraz ofert niespełniających wymogów formalnych;
3) wykazem ofert, które znalazły się na liście rezerwowej, zgodnie z przyznaną punktacją.

2. Zarząd dokonuje wyboru ofert i wskazuje kwotę przyznanej dotacji albo unieważnia otwarty konkurs ofert.

§ 31.

Uchwała Zarządu w sprawie rozstrzygnięcia konkursu zamieszczana jest w bip.mazovia.pl i na stronach internetowych dialog.mazovia.pl, mazovia.pl oraz na stronach internetowych wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych w przypadku konkursów przez nie realizowanych.